ДОКЛАД

ОТНОСНО: ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ЕЛЕКТРОМАГНИТНИ ПОЛЕТА, ИЗВЪРШЕН ОТ РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ – СОФИЙСКА ОБЛАСТ ПРЕЗ 2016 Г.

Електромагнитното поле (ЕМП) е фактор, присъстващ в живота на нашата планета от самото й раждане. Ние познаваме много природни източници, създаващи електромагнитна енергия като слънчевото лъчение, бурите и мълниите, електромагнитното лъчение от космически обекти. Всичко това формира естествения електромагнитен фон на Земята.

От друга страна, няма технология, съоръжение, продукт, използващ електрически ток, който да не излъчва някакъв вид електромагнитно лъчение. Много нови технологии получиха широко развитие и приложение, като например комуникационните технологии – 3G, 4G, WI-MAX, WI-FI, енергетиката и други, без които съвременният живот е немислим. Диагностичните методи в медицината разчитат на системи като лазери, апарати за образна диагностика, ядреномагнитен резонанс и физиотерапевтични уреди. Всички тези технологии излъчват някакъв вид електромагнитно поле.

Значителното нарастване на броя и разновидностите на тези източници през последните години, предопределя електромагнитните полета като един от основните фактори на жизнената и околната среда, което изисква и непрекъснат контрол и мониторинг.

Рамката, която регламентира обществените отношения в системата на здравеопазването е Законът за здравето, обн. ДВ, бр. 70/2004г. Съгласно разпоредбите на този закон, нейонизиращите лъчения в жилищни, производствени, обществени сгради и урбанизирани територии са фактор на жизнената среда и подлежат на контрол, а обектите, източници на нейонизиращи лъчения са обекти с обществено предназначение. Те подлежат на държавен здравен контрол, който се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредба № 36/2009 г. за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол.

Съгласно Закона за здравето, РЗИ – Софийска област поддържа публичен регистър на обекти с обществено предназначение, в това число източници на нейонизиращи лъчения, каквито са базовите станции на мобилните оператори. За 2016 година са регистрирани 31 броя базови станции на територията на Софийска област, но вероятно действителният им брой значително надвишава посочения.

Регистрираните обекти по общини са както следва:

- Община Костинброд – 2 бр.
- Община Божурище – 5бр.
- Община Сливница – 2 бр.
- Община Годеч – 2 бр.
- Община Своге – 2 бр.
- Община Костенец – 2 бр.
- Община Пирдоп – 1 бр.
- Община Самоков – 6 бр.
- Община Драгоман – 2 бр.
- Община Елин Пелин – 2 бр.
- Община Ботевград – 2 бр.
- Община Златица – 1 бр.
- Община Копривщица – 1 бр.
- Община Правец – 1 бр.

Разпределението на обектите, източници на ЕМП, според собственика са както следва:

- На „МАКС ТЕЛЕКОМ“ ООД – 2 бр.
- На „ТЕЛЕНОР БЪЛГАРИЯ“ ЕАД – 19 бр.
- На „МОБИЛТЕЛ“ ЕАД – 9 бр.
- На „БТК“ ЕАД – 1 бр.

Целта на мониторинга е да се извършат измервания на всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, които са разположени в близост до детски, учебни и лечебния заведения, които попадат или са
разположени на границите на хигиенно-защитната зона, с цел установяване съответствието на нивата на електромагнитните полета с действащите норми и изисквания, съгласно Наредба № 9 от 1991 г. на МЗ и МОСВ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти. Мониторинга обхваща и измервания в околната среда на 10% от всички обекти, разположени на територия с голяма концентрация на население и жилищни сгради.

Контролът на нейонизиращите лъчения и обектите, източници на нейонизиращи лъчения през 2016 г. се извършваше, съгласно Указания на Министерство на здравеопазването от главен инспектор в състава на Дирекция "Обществено здраве". Всички измервания на обекти, източници на нейонизиращи лъчения са извършени на границата на ХЗЗ на изследвания обект, на определени разстояния, при налична експертна оценка, изготвена от НЦОЗА, съдържаща техническите параметри на обекта и изчислената ХЗЗ. Мониторингът на обектите, източници на нейонизиращи лъчения, се извърши от Столична РЗИ, която разполага с необходимата апаратура. През 2016 година в РЗИ – Софийска област не са постъпвали сигнали и жалби на граждани, поради което не са извършени измервания.

Извършен е мониторинг на 4 броя обекти, като измерените стойности са оценени в съответствие с действащите норми и изисквания за пределно допустими нива на елктромагнитно поле, регламентирани в Наредба № 9, обн. ДВ, бр. 35/1991 г. Резултатите от измерванията са представени в две категории:

- измервания в околна среда за базови станции, разположени на територия с голяма концентрация на население и жилищни сгради;
- измервания в сградите и прилежащите терени на детски, учебни и лечебни заведения, разположени около базовите станции.

I. Данни от проведения мониторинг и контрол

№	Брой извършени измервания	Описание на мястото на измерване	Отстояние от източника на излъчване до мястото на измерване		Моментна стойност на електричното интензитета на поле,	Средна стойност на електричното интензитета на поле за	Моментна стойност на плътността на мощност, S [μW/cm²]	Средна стойност на плътността на мощност за 6-минутен интервал,	Пределно допустимо ниво, E [V/m]	Пределно допустимо ниво, S [μW/cm²]
			Хоризонтално, L [m]	Вертикално, ∆h [m]						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	7	с.Гурмазово, ул. „Яне Сандански" № 1	≈40	≈13	1.98	1.15	0.82	0.28	6.14	10.00
2.	10	гр.Божурище, ж.к."Лазур",бл.3	≈10	≈23	0.49	0.03	0.03	0.00	6.14	10.00
3.	11	гр.Сливница,ул. „П.Хилендарски"№40	≈20	≈22	1.06	0.34	1.60	0.29	6.14	10.00
4.	6	Гр. Костинброд, Детска градина „Радост",ул. „Асен Златаров"№2	≈35	≈25	1.13	0.12	0.15	0.12	6.14	10.00

От таблицата се вижда, че измерените максимални стойности от базовите станции са в границите на пределно допустимото ниво.

II. Изводи и препоръки

1. От представените резултати от измерванията на електромагнитно поле в околността на базовите станции за мобилна комуникация на територията на Софийска област, оценени за съответствие с действащите норми и изисквания се вижда, че няма стойности, превишаващи граничната стойност за плътност на мощност. Всички отчетени стойности са по-ниски от хигиенните норми за население, регламентирани в Наредба № 9, обн., ДВ., бр. 35/1991г. Хигиенната норма, приета за Република България е достатъчно защитаваща човека, като е по-ниска от тези, предложени от Международната комисия за предпазване от нейонизиращи лъчения (ICNIRP).

2. В резултат на провеждания ефективен предварителен здравен контрол и провежданите консултации собствениците на обектите с йонизиращи лъчения спазват стриктно националното законодателство. В резултат на това при провеждания мониторинг измерените стойности на ЕМП рядко превишават хигиенни норми.

3. Настоящият доклад ще бъде направен достояние на населението от Софийска област чрез публикуване на страницата на РЗИ – Софийска област. С него ще бъдат запознати общинските ръководства на мониторираните общини.

4. Министерство на здравеопазването през следващата година да осигури мониторинг на електромагнитните лъчения на по-голям брой обекти, разположени на територията на Софийска област, с цел оценка на съществуващия здравен риск за населението в областта.